

28.9.2021

Elintarvikemarkkinavaltuutettu selvittää kaupan valikoimajaksoja

Elintarvikemarkkinavaltuutettu selvittää, liittykö kaupan valikoimajaksoihin ongelmia elintarvikemarkkinalain tai hyvien kauppatapojen näkökulmasta.

Kauppa ja elintarviketeollisuus sopivat kaupan valikoimaan kuuluvista tuotteista ja niiden hinnoista etukäteen. Ajanjaksoa, jolle tuotteet ja hinnat sovitaan, kutsutaan valikoimajaksoksi. Jaksojen pituus vaihtelee ja on tyypillisesti kahdesta viiteen kuukautta. Pisin valikoimajakso ajoittuu syksyyn ja sitä koskevista hinnoista sovitaan jo keväällä, jolloin tiedossa ei kuitenkaan ole kaikkia hinnanmuodostukseen vaikuttavia tekijöitä. Tästä seuraa, että sekä tukku- että tuottajahinnat ovat jäykkiä.

Viime aikoina on käyty keskustelua elintarvikeketjun toimijoiden välisistä sopimuksista. Tämän taustalla on maatalouden, erityisesti sika- ja siipikarjatalouden, voimakas kustannusnousu. Tuottajahinnat eivät ole nousseet tuotantokustannusten noususta huolimatta. Suurimmaksi syyksi siihen on nähty se, että teollisuus ei kaupan valikoimajaksoihin liittyvistä tekijöistä johtuen pysty viemään alkutuotannon kustannuskasvua kuluttajahintoihin.

Kustannuksia on tänä vuonna vetänyt ylöspäin erityisesti rehun hintojen nousu. Kevätviljojen sato jää ennusteiden mukaan selvästi tavanomaista pienemmäksi. Se on näkynyt viljamarkkinoilla hintojen nousuna. Myös muiden tuotantopanosten, kuten energian ja lannoitteiden, hinnat ovat olleet reippaassa nousussa kuluvan vuoden aikana.

Julkisuudessa elintarvikemarkkinavaltuutetun on usein toivottu puuttuvan elintarvikkeiden tuottajahintoihin. Elintarvikemarkkinavaltuutetun toimivaltuudet perustuvat kuitenkin elintarvikemarkkinalakiin, joka ei anna valtuutetulle mahdollisuutta puuttua hintoihin. Tilanne ei tältä osin myöskään muutu elintarvikemarkkinalain uudistuessa marraskuun alussa. Sen sijaan elintarvikemarkkinavaltuutetun tehtävänä on valvoa elintarvikeketjun muita sopimusehtoja ja käytäntöjä sekä hyvän liiketavan mukaisten menettelyjen toteutumista. Elintarvikemarkkinavaltuutettu tarkastelee valikoimajaksoja tästä näkökulmasta.

Lisätietoja

Olli Wikberg
elintarvikemarkkinavaltuutettu
etunimi.sukunimi(at)etmv.fi
+358 29 520 4043